

Veel mensen waren niet blij met wat Spinazie zei

Het verhaal gaat dat een stel Brabanders een aantal jaar geleden constateerde dat niet alle inwoners van de provincie Shakespeare op hun nachtkastje hebben liggen. Een oorzaak werd ontwaard in het ontoegankelijk geworden taalgebruik. Ze besloten Hamlet in de streektaal te bewerken. *To be or not to be, that's the question* werd schitterend vertaald als 'bestaan of nie bestaan, da's de vraag'.

Het mag een knap staaltje pionierswerk heten. Boeken waarin grote schrijvers en stevige denkers in een licht verteerbare versie worden opgediend, vormen tegenwoordig een groeimarkt. Proust bezit nog steeds een devote schare lezers, maar aan de verkoopcijfers van *Hoe Proust je leven kan veranderen* van 'lightfilosoof' Alain de Botton kan geen nieuwe vertaling tippen. Of Heidegger nog een schare lezers bezit, wens ik te betwijfelen. Zeker is dat Thomas Cathcart en Daniel Klein die wel hebben. In *Heidegger en het hangbuikzwijn bij de hemelpoort* leiden de heren een denkbeeldig filosofisch analfabeet, Daryl genaamd, rond door het universum

Gaat dat boek over lampen? Welnee!, antwoordde Kant boos

van de denker die ze afwisselend 'Heidi' en 'Marty' noemen. 'Opgelet Daryl, Marty doet gekke dingen met taal!' Uit het sleutelhoofdstuk 'Hee Degger, Hai Degger, Ho Degger' komt de zin: 'Heidi benadrukt dat alleen een mens zich bewust is van zijn sterfelijkheid.'

Filosoof Henk-Jan Hoekjen las zijn twee jonge kinderen voor uit Kants *Kritiek van de zuivere rede*, maar ontdekte dat niet elke zin groot enthousiame opwekte. Hoekjen besloot er zelf wat aan te doen. In *FilosoWIE? – Grote denkers voor kleine deugnieten* geeft hij filosofen uit drie millennia een kindvriendelijke facelift. Fris geschminkt en geknipt door Hoekjen kan Kant zo aan tafel in Sesamstraat of bij Matthijs van Nieuwkerk. 'Kant schreef een boek over Verlichting. Gaat dat boek over lampen?, vroeg iemand hem eens. Welnee!, antwoordde Kant boos. Met Verlichting bedoel ik dat mensen hun gedachten moeten verbeteren!'

Spinoza is in huize Hoekjen beter bekend als Spinazie. 'Veel mensen vonden het helemaal niet leuk dat Spinazie zei dat God eigenlijk alleen maar een ander woord voor

Henk-Jan Hoekjen: *FilosoWIE? – Grote denkers voor kleine deugnieten*. Gelderland Vakbladen; € 11,95.

natuur is. Want als God zich ook gewoon aan de natuurwetten moet houden, dan is hij lang niet zo machtig als de verhalen in de Bijbel vertellen.'

Ook Hegel – 'misschien wel de alleringewikkeldste filosoof die ooit geleefd heeft' – knapt zichtbaar op van de Hoekjen-behandeling. 'De geschiedenis maakt voortdurend stapjes, zei Hegel. En op het laatst is de geschiedenis helemaal afgelopen. Want dan is de geest van de geschiedenis helemaal klaar.'

Ronduit briljant is het hoofdstukje over Hegels aartsvijand Schopenhauer. 'De wereld is een soort toneelvoorstelling in je hoofd, zei Schopenhauer. (...) Nog steeds snapten veel mensen er helemaal niks van. Daarom zei Schopenhauer: Als je aan een tafel denkt, dan zie je de tafel in je gedachten. Maar natuurlijk is die tafel in je gedachten niet de echte tafel, want de echte tafel past niet je hoofd. En dat klopt volgens mij. Of heb jij soms een heel groot hoofd?'

Voor wie nog niet zo'n groot hoofd heeft, zijn alle denkers ook nog door Donald Duck-illustrator Frans Hasselaar getekend.